

Beslut

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar, vid
Torskolan LM i Torsås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Torskolan LM avseende kvaliteten inom skolans främjande och förebyggande arbete för att skapa en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning bedriver skolan ett främjande arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna på nätet?
2. I vilken utsträckning bedriver skolan ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet?

Granskningen genomförs i 30 utvalda verksamheter, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Torskolan LM, i Torsås kommun, ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte Torskolan LM den 26-27 oktober 2022. Besöket genomfördes av utredarna Ewa Mölleryd och Siri Morawski.

Bedömningen av skolans arbete görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp för det granskade området, vilka beskrivs i bilaga 1. I denna bilaga finns också beskrivet hur granskningen har genomförts. Bestämmelser som granskningen utgår ifrån återfinns i bilaga 2. För varje frågeställning bedöms om skolan uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna. Om en skola inte bedöms uppfylla samtliga kvalitetskriterier anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan.

Beslut:

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Skolinspektionen bedömer att Torskolan LM inte uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende arbete för att främja en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar. Därför behöver rektorn:

- inleda ett främjande trygghetsarbete som också omfattar nätet.

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Skolinspektionen bedömer att Torskolan LM inte uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende förebyggande arbete för att förhindra kränkningar på nätet. Därför behöver rektorn:

- bredda kartläggningen av elevernas trygghet så att även deras erfarenheter av miljön på nätet omfattas.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2023-05-19 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3 som bifogas separat) användas.

Redogörelsen skickas till kvalitetsgranskningarsthlm@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:3928) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Skolans arbete för att främja en trygg miljö på nätet

Ett systematiskt främjande arbete bidrar till en trygg skolmiljö, såväl den fysiska som den på nätet. I kvalitetskriterierna ingår:

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Rektorn och skolans personal arbetar målinriktat för att främja ett tryggt och positivt klimat för skolans elever på nätet. Arbetet omfattar alla elever och sker kontinuerligt både under och mellan lektionerna. Rektorn och skolans personal skapar tillitsfulla relationer så att eleverna vill berätta om sin vardag på nätet och eventuella upplevda kränkningar. Rektorn och skolans personal ger både flickor och pojkar möjlighet att medverka och påverka arbetet för att bidra till en trygg miljö för eleverna på nätet. Rektorn och skolans personal ser till att det främjande arbetet bygger på aktuell kunskap, samsyn och gemensamt förhållningsätt inom skolan till kränkningar på nätet.

Normer i skolan och på nätet synliggörs och diskuteras

Rektorn och skolans personal synliggör och ifrågasätter under medverkan av eleverna de normer som råder i samhället, på skolan och på nätet. Det språkbruk och den jargong som råder på skolan (bland elever såväl som bland skolans personal) och på nätet uppmärksammas och diskuteras. Rektorn och skolans personal arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras och normaliseras.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att Torskolan LM inte uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende arbete för att främja en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar.

Granskningen visar sammanfattningsvis att Torskolan LM till viss del arbetar främjande för att skapa trygghet i den fysiska skolmiljön, men att detta arbete inte omfattar miljön på nätet. Det saknas även en gemensam diskussion hos skolans personal om hur de ska arbeta för att skapa goda, tillitsfulla relationer med eleverna. Eleverna ges inte heller möjlighet att medverka och påverka arbetet för att bidra till en trygg miljö på nätet. Vidare visar granskningen att rektorn och skolans personal inte synliggör och ifrågasätter de normer som råder i samhället, på skolan och på nätet tillsammans med eleverna. Däremot uppmärksammas och diskuteras det språkbruk och den jargong som råder på skolan (bland elever såväl som bland skolans personal) och på nätet. Rektorn och skolans personal arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras och normaliseras.

Motivering

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Skolan arbetar inte målinriktat för att skapa ett tryggt klimat på nätet

Av granskningen framgår att Torskolan LM till viss del arbetar främjande för att skapa trygghet bland eleverna på skolan. Det framgår dock att detta främjande trygghetsarbete inte omfattar elevernas trygghet på nätet. Det framkommer i samtliga intervjuer att arbetet med att skapa en trygg miljö på nätet främst är åtgärdande och Skolinspektionen har funnit få exempel på ett främjande arbete som syftar till att skapa en trygg miljö för eleverna, både vad gäller den fysiska miljön och nätet. Personalen ger inte heller en samstämmig bild av det trygghetsskapande arbetet och det förs enligt personalen få gemensamma samtal om skolans trygghetsarbete. Lärare ger dock exempel på att de på olika sätt lyft in nätet i undervisningen och att eleverna getts möjlighet att på olika sätt arbeta med frågor som rör trygghet på nätet utifrån fakta i frågan. Lärare beskriver att de har strategier för att klassrummet ska vara en trygg plats och att olika aspekter av nätet lyfts i olika ämnen. Elever får faktakunskap om lagar och regler, "netikett", fördelar och risker med nätet. Det saknas dock ett målinriktat arbete för att främja ett tryggt och positivt klimat för skolans elever på nätet.

Skolinspektionen har även tagit del av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling där skolans övergripande trygghetsarbete finns beskrivet. Den digitala miljön inkluderas i planen genom att riskerna för nätkränkningar tydliggörs och att det betonas att dessa kränkningar är lika allvarliga som de som sker i den fysiska miljön. Inga kränkningsanmälningar om nätet har dock rapporterats till skolan, enligt rektorn.

Skolans personal har inte skapat tillitsfulla relationer till eleverna

I intervjuer med skolans personal framkommer att de sällan eller aldrig får höra från eleverna om vad de är med om på nätet. Detta bekräftas också av skolans elever som säger att de inte brukar vilja berätta om sådant de är med om på nätet för skolans personal. Under intervjuerna reflekterar personalen över att detta är problematiskt och att det är något som de borde arbeta med, så att eleverna vill berätta om sin vardag på nätet och eventuella upplevda kränkningar. Det framkommer också i intervjuerna att det inte finns någon dialog mellan personal och elever om hur eleverna kan förhålla sig till de appar och annat som de använder på nätet. Skolans personal pratar visserligen med eleverna generellt om kommunikation på nätet i samband med undervisning, men inte om elevernas egen närvaro på nätet och elever säger i intervjuer att de sällan eller aldrig delar med sig av egna erfarenheter eftersom de inte känner tillit till lärare eller klasskamrater. Elever upplever inte klassrumsklimatet som öppet på ett sådant sätt att de vågar prata om svåra frågor. Detta på grund av en bild av att alla känner alla och att rykten sprids på orten, säger elever. I intervjuer med personal och lärare ger de exempel på att de kan använda fasta placeringar för att skapa ett tryggare klassrumsklimat.

Att synliggöra och diskutera normer i skolan och på nätet

Normer som råder i samhället, på skolan och på nätet synliggörs och ifrågasätts inte

Av intervjuer med lärare framgår att personalen inte har synliggjort vilka normer som råder i skolan och därmed inte heller vad som kan vara normbrytande och eventuellt ligga till grund för kränkande behandling.

I intervjuer med skolans personal i elevhälsoteamet framkommer att skolan planerar ett arbete kring normer kopplat till jämställdhet, kön och könsidentitet. Det planerade arbetet syftar till att problematisera och visa på alternativ till traditionella föreställningar som finns i skolan och i samhället. Detta är något som såväl lärare och personal i elevhälsoteamet reflekterar över under intervjun i samband med att Skolinspektionen ställer frågor kring området. De reflekterar också över inställningen till skolan och den jargong som finns kring skolarbete vilken ses som problematisk.

Språkbruk och jargong uppmärksammas

Elever och skolans personal ger en varierad bild av stämningen på skolan. Det finns ett arbete kring hårt språkbruk särskilt i de klasser där detta är ett stort problem, vilket både lärare och elever berättar om i intervjuerna. Det finns också nolltolerans mot "skojbråk", men det varierar, enligt rektorn, i vilken utsträckning skolans lärare reagerar på såväl "skojbråk" som den tuffa jargong som, enligt elever och rektorn, till viss del råder bland elever på skolan. I intervjuer med elever, personal och rektorn framkommer att det inte finns ett gemensamt arbetssätt på skolan vad gäller hur skolans personal ska uppmärksamma och diskutera den jargong som råder i den fysiska miljön och att jargongen sällan eller aldrig uppmärksammas vad gäller nätet.

I intervjuer med rektorn och skolans personal framkommer dock att de på skolan arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras och normaliseras, men att det arbetet snarare är åtgärdande än främjande.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver:

- **inleda ett främjande trygghetsarbete som också omfattar elevernas närvaro på nätet.**

Idag är sociala medier och digitala forum självklara delar av elevers vardag. Där som i den fysiska skolmiljön förekommer kränkningar. Därmed behöver skolan arbeta främjande för att skapa ett positivt kommunikationsklimat även på nätet.¹

Av granskningen framgår att Torskolan LM till viss del arbetar främjande för att skapa trygghet bland eleverna på skolan. Det framgår dock att arbetet inte involverar elevernas trygghet på nätet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar det främjande trygghetsarbetet generellt där även miljön på nätet inkluderas. I det arbetet behöver rektorn och skolans personal verka för att skapa tillitsfulla relationer till eleverna. Genom exempelvis kompetensutveckling kan rektorn och skolans personal få en större förståelse, för hur elevernas nätanvändning kan ingå i det främjande trygghetsarbetet. Genom att prata med eleverna om det som händer på nätet, hur de kan umgås på nätet på ett respektfullt sätt och hur de kan hantera olika situationer, kan de vuxna på skolan visa eleverna att detta är ämnen som de kan vara trygga att lyfta även med skolans personal. I det främjande trygghetsarbetet rekommenderar Skolinspektionen att eleverna inkluderas genom att ta vara på elevernas kunskaper och erfarenheter om miljön på nätet. Inflytande och ansvar motverkar kränkningar och främjar också utveckling och lärande.²

Det främjande trygghetsarbetet behöver styras och organiseras så att det leder till ett gemensamt förhållningssätt på skolan.

Med fördel kan Skolverkets stödmaterial *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda: Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*, liksom modulen *Säker användning av nätet* på Skolverkets lärportal användas i skolans utvecklingsarbete.

¹ Skolverket (2022). *Främja, förebygga upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*. Stödmaterial, s. 66.

² Skolverket (2022). *Främja, förebygga upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*. Stödmaterial

Skolans förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker för att elever blir utsatta för kränkningar på nätet. I kvalitetskriterierna ingår:

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

Rektorn och skolans personal genomför, utifrån aktuell kunskap om ungas nätanvändning, regelbundna kartläggningar under medverkan av eleverna för att identifiera risker för kränkande behandling på nätet. Kartläggningarna omfattar strukturella bakgrundsfaktorer, såsom kön, och resultaten analyseras så att eventuella skillnader mellan olika elevgrupper synliggörs. En samlad analys av resultaten av kartläggningarna ger grund för de insatser som görs för att förebygga kränkningar på nätet. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Rektorn och skolans personal genomför insatser utifrån identifierade behov för att förebygga kränkningar på nätet. Om behoven skiljer sig mellan olika elevgrupper anpassas insatserna efter det. Planering och genomförande av insatserna görs under medverkan av eleverna. Rektorn och skolans personal följer upp om de förebyggande insatser som görs för att motverka kränkningar på nätet har önskad effekt och utvecklar arbetet därefter. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att Torskolan LM inte uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna avseende förebyggande arbete för att förhindra kränkningar på nätet.

Granskningen visar sammanfattningsvis att kartläggningar av elevernas upplevelse av trygghet förekommer, men att de inte omfattar trygghet på nätet. Det medför att det saknas en grund för förebyggande insatser vad gäller nätkränkningar. Förutom mobilförbud har få förebyggande insatser som rör kränkningar på nätet genomförts.

Motivering

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

Kartläggningar av elevernas upplevelse av trygghet omfattar inte nätet

Granskningen visar att Torskolan LM genomför kartläggningar av elevernas trygghet och trivsel på skolan. Det finns en kommungemensam trygghetsenkät som görs en gång per år och inför utvecklingssamtalen en gång per termin fyller eleverna i ett frågeformulär som läraren själv utformar. I de intervjuer Skolinspektionen gjort med skolans personal framkommer att det inte finns några frågor om nätet vare sig i trygghetsenkäten eller i frågeformuläret inför utvecklingssamtalen.

Granskningen visar vidare att skolan utifrån kartläggningen av otrygga platser på skolan sätter in förebyggande åtgärder. Det görs dock enligt rektorn inte någon samlad analys av resultaten av de kartläggningar som genomförs på skolan. Enligt rektorn får inte heller skolans elever ta del av resultaten.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Få förebyggande insatser som rör kränkningar på nätet har genomförts

Granskningen visar att Torskolan LM genomför insatser utifrån identifierade behov för att förebygga kränkningar i den fysiska miljön, men att miljön på nätet inte omfattas av dessa insatser. Elevernas erfarenheter tas tillvara dels vad gäller den upplevda tryggheten i den fysiska miljön genom till exempel elevråd, dels genom att de svarar på frågor i enkäter och liknande. Framförallt gäller det otrygga platser i den fysiska miljön, enligt elever och personal.

Skolans personal berättar att vårdnadshavarna bjuds in till föräldramöte en gång per år. På föräldramötena för mellanstadiet informerar högstadieskolans IKT-personal om nätet och riskerna som finns där.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att rektorn behöver:

- bredda kartläggningen av elevernas trygghet så att även deras erfarenheter av miljön på nätet omfattas.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.³ Idag är nätet en naturlig del av elevers vardag som också påverkar och påverkas av skolan. Det är viktigt att komma ihåg att också skapa en bild av elevernas umgängesformer på nätet i kartläggningen.⁴

Av granskningen framkommer att Torskolan LM behöver utveckla skolans kartläggande arbete för att skapa sig en bild av elevernas upplevelse av miljön på nätet, som sedan kan ligga till grund för förebyggande insatser som syftar till att minska risken för kränkande behandling på nätet.

Skolinspektionen rekommenderar att skolan i sitt arbete med att kartlägga risker för kränkande behandling i den egna verksamheten ser till att även miljön på nätet omfattas. Torskolan LM bör utifrån en analys av resultatet av kartläggningarna även formulera och genomföra insatser för att förebygga kränkningar på nätet. Genom att utforma kartläggningarna så att det är möjligt att bryta ner resultatet på olika elevgrupper går det att jämföra resultat mellan exempelvis flickor och pojkar eller olika årskurser. Görs detta ges större möjligheter till en nyanserad analys, där eventuella skillnader mellan olika elevgrupper kan synliggöras. Detta ger möjlighet att anpassa insatser efter olika behov. Elever behöver vara med i det kartläggande arbetet och i arbetet med att planera och genomföra insatser kopplade till trygghet på nätet. Även vårdnadshavare kan med fördel involveras i arbetet.

Genom att rektorn och skolans personal följer upp om de förebyggande insatser som görs för att motverka kränkningar på nätet har önskad effekt kan arbetet utvecklas därefter. I det arbetet kan Skolverkets stödmaterial *Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling* användas.⁵

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Elisabeth Hejman

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredare Ewa Mölleryd, (föredragande), utredare Siri Morawski, utredare Elina Ekberg och utredare Ana-Maria Koci Spång medverkat.

³ 6 kap. 7 § skollagen (SFS 2010:800).

⁴ Skolverket (2022). *Främja, förebygga upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*. Stödmaterial. s. 69.

⁵ Skolverket (2022). *Främja, förebygga upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Granskningens genomförande

Vid granskningsbesöket inhämtades information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Gruppintervjuer med elever i årskurs 4, 5 och 6
- En gruppintervju med lärare
- En gruppintervju med annan personal på skolan (exempelvis skolbibliotekarie, elevhälsa, trygghetsteam, fritidspersonal)
- En intervju med rektor
- Studier av dokument som begärts in från skolan

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Kvalitetskriterier

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av framtagna kvalitetskriterier, vilka är utformade utifrån aktuell forskning på området, skollag, läroplan och Skolverkets stödmaterial *Främja, förebygga upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*.

Inom respektive område granskas följande:

Frågeställning 1

I vilken utsträckning bedriver skolan ett främjande arbete för att skapa en trygg miljö för eleverna på nätet?

Strukturerat och gemensamt arbete kring ett tryggt klimat på nätet

Rektorn och skolans personal arbetar målinriktat för att främja ett tryggt och positivt klimat för skolans elever på nätet. Arbetet omfattar alla elever och sker kontinuerligt både under och mellan lektionerna. Rektorn och skolans personal skapar tillitsfulla relationer så att eleverna vill berätta om sin vardag på nätet och eventuella upplevda kränkningar. Rektorn och skolans personal ger både flickor och pojkar möjlighet att medverka och påverka arbetet för att bidra till en trygg miljö för eleverna på nätet. Rektorn och skolans personal ser till att det främjande arbetet bygger på aktuell kunskap, samsyn och gemensamt förhållningsätt inom skolan till kränkningar på nätet.

Normer i skolan och på nätet synliggörs och diskuteras

Rektorn och skolans personal synliggör och ifrågasätter under medverkan av eleverna de normer som råder i samhället, på skolan och på nätet. Det språkbruk och den jargong som råder på skolan (bland elever såväl som bland skolans personal) och på nätet uppmärksammas och diskuteras. Rektorn och skolans personal arbetar för att motverka att kränkningar banaliseras och normaliseras.

Frågeställning 2

I vilken utsträckning bedriver skolan ett förebyggande arbete för att förhindra kränkningar av elever på nätet?

Identifiera och analysera risker på nätet under medverkan av eleverna

Rektorn och skolans personal genomför, utifrån aktuell kunskap om ungas nätanvändning, regelbundna kartläggningar under medverkan av eleverna för att identifiera risker för kränkande behandling på nätet. Kartläggningarna omfattar strukturella bakgrundsfaktorer, såsom kön, och resultaten analyseras så att eventuella skillnader mellan olika elevgrupper synliggörs. En samlad analys av resultaten av kartläggningarna ger grund för de insatser som görs för att förebygga kränkningar på nätet. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Genomförande och utvärdering av insatser utifrån identifierade behov

Rektorn och skolans personal genomför insatser utifrån identifierade behov för att förebygga kränkningar på nätet. Om behoven skiljer sig mellan olika elevgrupper anpassas insatserna efter det. Planering och genomförande av insatserna görs under medverkan av eleverna. Rektorn och skolans personal följer upp om de förebyggande insatser som görs för att motverka kränkningar på nätet har önskad effekt och utvecklar arbetet därefter. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Bilaga 2: Aktuella bestämmelser

Skolans främjande arbete

Enligt skollagen ska utbildningen i skolan förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.⁶ Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.⁷ Huvudmannen ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.⁸ Med kränkande behandling avses ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567), kränker en elevs värdighet.⁹

I läroplanen anges att ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, till exempel rasism och sexism, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.¹⁰

Alla som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.¹¹ Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling ska präglade verksamheten.¹²

Alla som arbetar i skolan ska i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt, samt uppmärksamma både möjligheter och risker som en ökande digitalisering medför.¹³ Alla elever ska ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.¹⁴

Skolans mål är att varje elev tar ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö, samt visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Alla som arbetar i

⁶ 1 kap. 4 § skollagen (SFS 2010:800).

⁷ 1 kap. 5 § skollagen.

⁸ 6 kap. 6 § skollagen.

⁹ 6 kap. 3 § skollagen.

¹⁰ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), av avsnitt 1 Förståelse och medmänsklighet.

¹¹ Lgr22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

¹² Lgr22, avsnitt 1 God miljö för utveckling och lärande.

¹³ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁴ Lgr22, avsnitt 1 Skolans uppdrag.

skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön.¹⁵

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero samt att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.¹⁶

Skolans förebyggande arbete

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling i utbildningen.¹⁷ I läroplanen anges att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka kränkande behandling.¹⁸ Ett aktivt förebyggande arbete är av största vikt för att motverka kränkningar, oavsett om de sker digitalt eller inte.¹⁹ Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.²⁰ Planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.²¹ Alla som arbetar i skolan ska samarbeta med elevernas vårdnadshavare så att man tillsammans kan utveckla skolans innehåll och verksamhet.²²

Rektorn ska leda och samordna det pedagogiska arbetet vid en skolenhet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas.²³ Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.²⁴ Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs och att eleverna och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.²⁵

¹⁵ Lgr22, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande.

¹⁶ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

¹⁷ 6 kap. 7 § skollagen.

¹⁸ Lgr22, avsnitt 2.1 Normer och värden.

¹⁹ Proposition 2021/22:160. *Skolans arbete med trygghet och studiero*, s. 96.

²⁰ 6 kap. 8 § skollagen.

²¹ 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

²² Lgr22, avsnitt 2.4 Skola och hem.

²³ 2 kap. 9 § skollagen.

²⁴ Lgr22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.

²⁵ 4 kap. 4 § skollagen.